

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Т Р И Ј А Ж А

ЈЗУ Здравствен дом ,Битола -
Служба за ИМП

Тренинг центар ,Измир, Турција (20.10-
31.10.2014)

Д-р Моника Јовановска

Датум на презентација: 17.12.2014

www.moh.gov.mk

Теми

Што е Тријажа?

Категории
Тријажа

Алатки на
Тријажа

Што е тријажа?

- “Тријажа” значи “сортирање”
- Медицинската потреба и ургентност на секој повреден или болен
- Исто така мора да се земе во предвид достапноста на ресурсите

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.mzh.gov.mk

Тријажата е процес на приоритет или сортирање на болни и повредени луѓе за третман според сериозноста на повредата или состојбата.

Воена – Цивилна Тријажа

Приоритет е да
се вратат што
повеќе војници
на военото
поле.

Приоритет е
максимално
преживување на
најголем број од
жртвите.

Воена – Цивилна Тријажа

- Воен модел

Тие со најмали повреди имаат приоритет во третманот

- Цивилен модел

Тие со најсериозни повреди, но кои можат да се третираат имаат приоритет во третманот

Воена – Цивилна Тријажа

И во двата модели, жртвите со смртни повреди или тие кои најверојатно нема да преживеаат и со продолжен третман имаат најнизок степен на приоритет.

Тријажа

Целта во ситуација со голем број на жртви е

“да направиш најдобро за повеќето”

не

се за сите.

Зошто службите за ИМП треба да се грижат за добра тријажа?

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

- Избегнување на хаос
- Помага да се обезбеди помош за оние за кои е потребна и кои ќе имаат најголем бенефит од неа
- Помага во распределба на ресурси
- Овозможува објективни правила за стресни и емоционални одлуки

www.moh.gov.mk

Зошто ресурсите се важни во Тријажа?

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

- Катастрофа често се дефинира како инцидент во кој потребите за грижата на пациентот ги надминуваат одговорите на локалните ресурси.
- Секојдневната итна медицинска помош обично не е ограничена со достапноста на локалните ресурси.

www.moh.gov.mk

**Кога ги менуваме секојдневните
стандарди за тријажа во тријажа
за инциденти со големи број
жртви?**

Медицинските потреби на пациентите ги
надминуваат реакциите на локалните или
регионалните ресурси

Улогата на фармацевтот

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(П = Пациент)

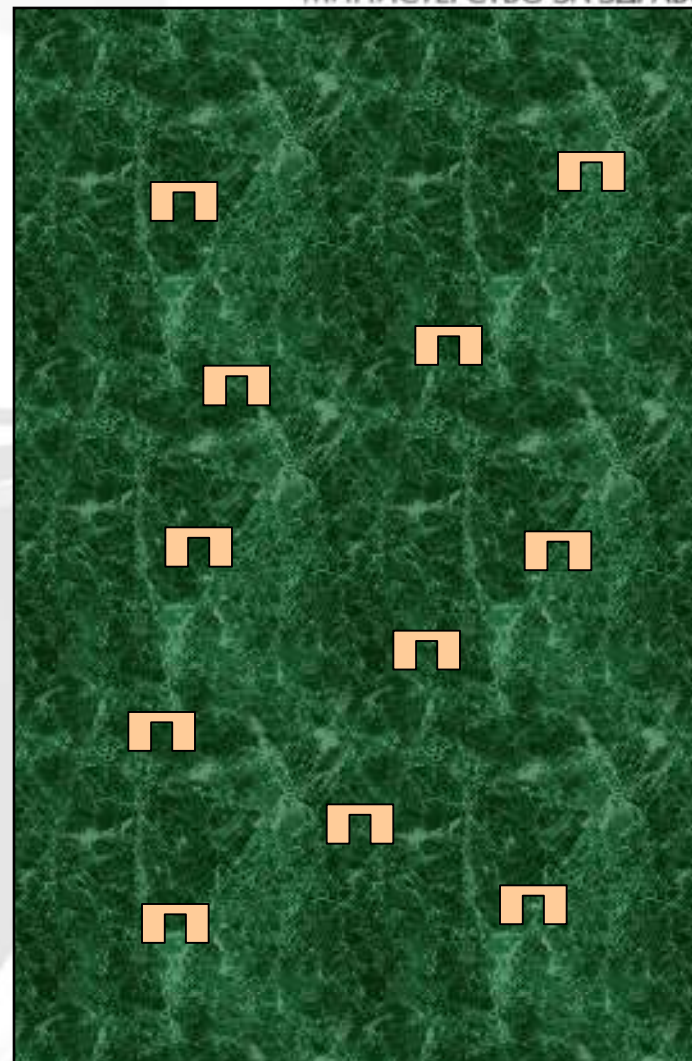
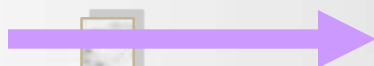
ЗНАЧЕ

(П = Пациент)

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

ЈА

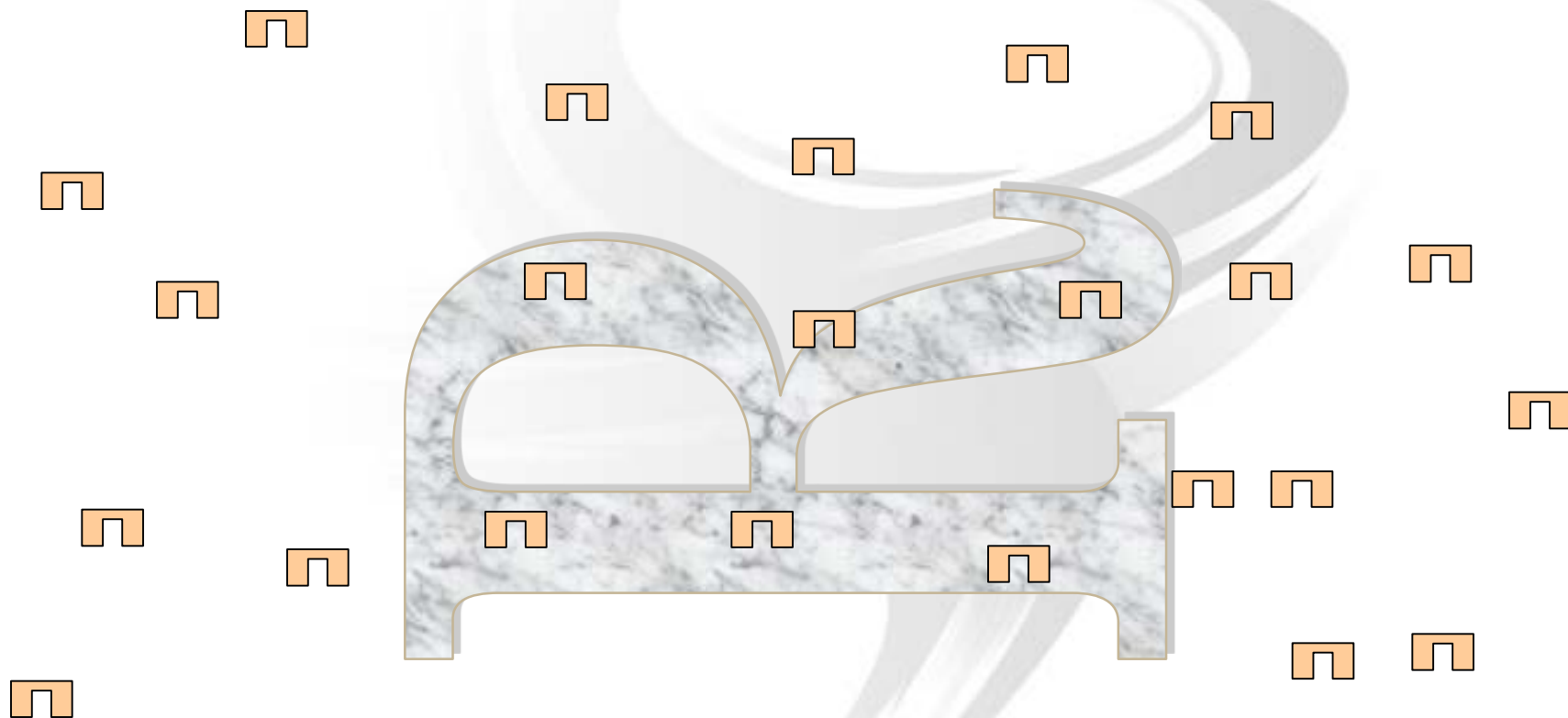
090

090

www.mzh.gov.mk

Да се направи најдоброто за најголем број

(П = Пациент)

Недоволни ресурси

Тријажата е динамичен процес и често се прави повеќе од еднаш.

Примарна тријажа при катастрофи

- Тријажа базирана на физиологија
  - Колку добро пациентот е во состојба да ги користи сопствени ресурси за да се справи со сопствените повреди
  - Кои состојби ќе имаат најголем бенефит од потрошувањето на ограничените ресурси

Примарна тријажа при катастрофи

- Цел:
да се селектираат пациентите базирано според потребата од итна помош.
- Претпоставки:
Медицинските потреби ги надминуваат расположливите ресурси.

Секундарна тријажа при катастрофи

- Цел: потребите на сегашните и предвидените пациенти да одговараат со расположливите ресурси.
- Вклучува:
  - Проценката на физички повреди
  - Почетен третман и проценка на одговорот на пациентот
  - Дополнително знаење за достапните ресурси

Терциерна тријажа при катастрофи

- Цел: да се оптимизираат индивидуалните резултати
- Вклучува:
  - ✓ Софистицирано испитување и третман
  - ✓ Понатамошно испитување на достапни медицински ресурси
  - ✓ Одредување на најдоброто место за крајна нега

Категории Тријажа

- **Црвена:**
Животно загрозувачки повреди, но кои можат да се третираат и бараат брза медицинска помош
- **Жолта:**
Потенцијално сериозни повреди, но се доволно стабилни за да причекаат за медицински третман

Категории Тријажа

- Зелена:

Помали повреди кои можат да чекаат подолго време за третман

- Црна:

Умрен или уште со знаци за живот, но повредите не се компатибилни со опстанок во тешки услови

Категории Тријажа

- **Црвена**

Обструкција на дишни патишта, кардиореспираторна слабост, надворешно крварење, шок, отворени повреди на градниот кош, изгореници на лице или врат, пенетрантни абдоминални рани

- **Жолта**

Сериозни повреди на очите, скршеници на екстремитети, значајни изгореници освен лицето, вратот или перинеум

Категории Тријажа

- Зелена

Мали лацерации, контузии, повреди на зглобови, површни изгореници

- Black

Повреди на глава со $GCS < 8$, изгореници кои зафатиле повеќе од 85% од површината на телото, политрауми, знаци за претстојна смрт

WASHINGTON
METROPOLITAN
AREA

DISASTER TAG
DO NOT REMOVE

© 1997 NEMS COUNCIL

PATIENT INFORMATION	AGE WEIGHT		PATIENT NUMBER			
	☐ MALE ☐ FEMALE		*000201*			
	NAME		ADDRESS			
CITY		STATE		PHONE		
TRIAGE STATUS	EVALUATION	TIME	RED	YELLOW	GREEN	BLACK
	INITIAL		IMMEDIATE	DELAYED	MINOR	DECEASED
	SECONDARY		IMMEDIATE	DELAYED	MINOR	DECEASED
			IMMEDIATE	DELAYED	MINOR	DECEASED
	HOSPITAL		IMMEDIATE	DELAYED	MINOR	DECEASED
CHIEF COMPLAINT			Head Injury C-Spine Blunt Trauma Penetrating Injury Burn Fracture Laceration Amputation			
	Medical Cardiac Respiratory Diabetic OB/GYN Haz-Mat Exposure		COMMENTS			
TRANSPORTATION AGENCY/UNIT			DESTINATION			

TREATMENT	*000201*	HOSPITAL	*000201*
OTHER	*000201*	OTHER	*000201*
OTHER	*000201*	OTHER	*000201*

TRANSPORT RECORD	☐ MALE ☐ FEMALE	AGE	PATIENT NUMBER
	NAME		*000201*
	CHIEF COMPLAINT		
	DESTINATION		
	TRANSPORTATION AGENCY/UNIT		TIME OUT
TRIAGE STATUS			
RED		YELLOW	GREEN

Предности од користење на тријажни ознаки

- Ги сигнализира лицата со приоритет
- Спречува повторна тријажа
- Систем за следење

START

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Simple Triage And Rapid Treatment

www.mzh.gov.mk

START –

4 нешта да се размислува за ...

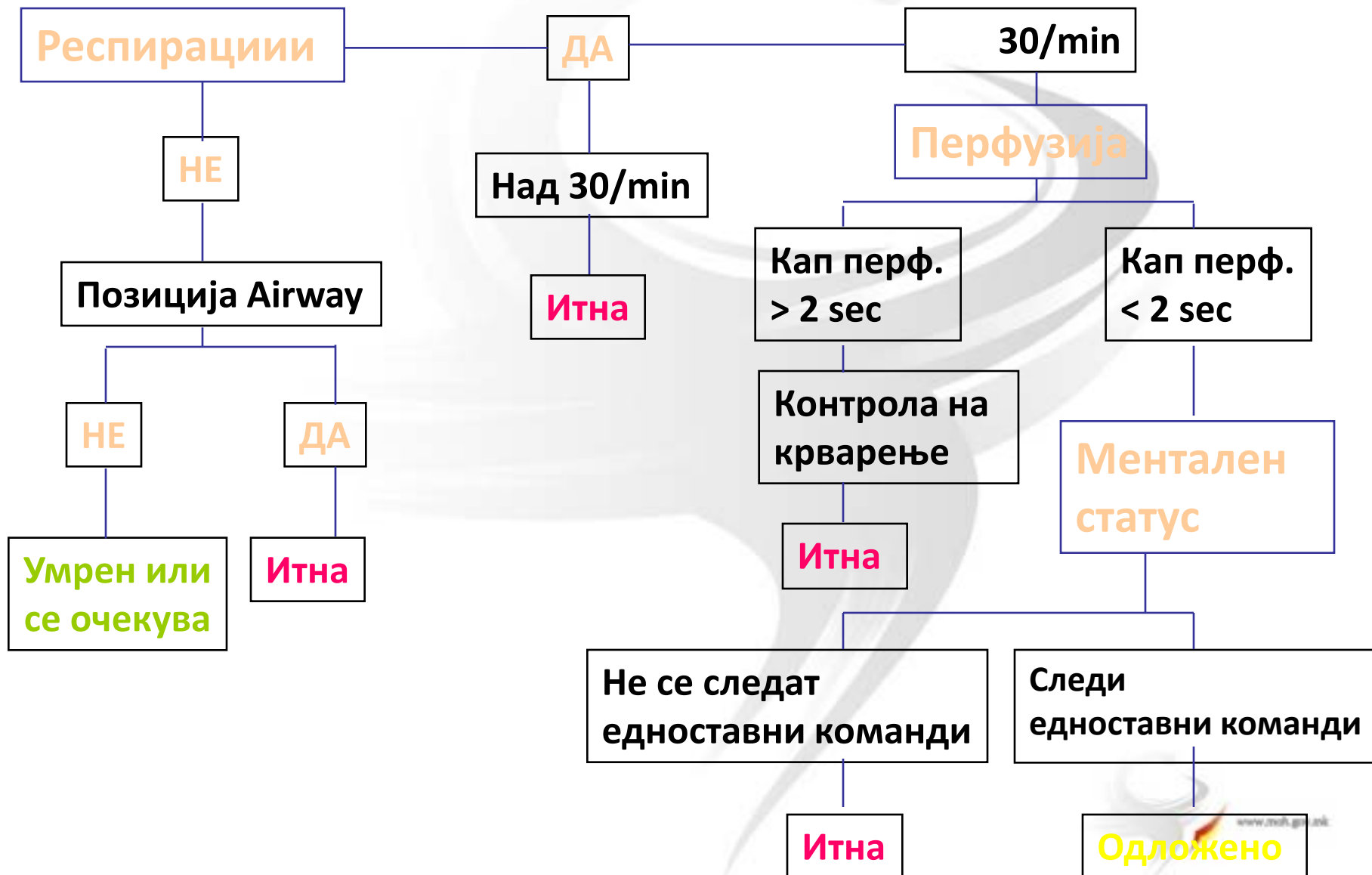
- Способност да се следат упатствата и можност за движење
- респираторен напор
- Пулс / перфузија
- менталниот статус

START Тријажа

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

START: Чекор 1

Претпоставениот на Тријажата најавува дека сите пациенти кои можат да одат, да одат на одредено подрачје за евентуална секундарна тријажа.

Сите амбулантски пациенти првично се означени како зелена.

START: Чекор 2

- Проценка за присуството или отсуството на спонтано дишење
- Ако дише, се движи кон Чекор 3
- Ако не дише, се отвараат дишните патишта
- Доколку пациентот и понатаму не дише, се означува ознака со црно
- Доколку пациентот почнува да дише, се означува со црвено

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

12-20/min.

USPORENO DISANJE
(BRADIPNEA)

UBRZANO DISANJE
(TAHIPNEA)

VITALNI ZNACI

STAROST	DISANJE	PULS
NOVOROĐENČAD 0 - 1. MESEC	40 do 60 / min.	120 do 160 / min.
ODOJČAD 1. MESEC - 1. GOD.	30 do 60 / min	100 do 160 / min.
MALA DECA	24 do 40 / min.	90 do 150 / min.
^{1. - 3. GOD} PREŠKOLSKA DECA 3. - 6. GOD	22 do 34 / min.	80 do 140 / min.
ŠKOLSKA DECA 6. DO 12. GOD.	18 do 30 / min.	70 do 120 / min.
ADOLESCENTI 12. DO 18. GOD.	12 do 20 / min.	60 do 100 / min.
ODRASLI	12 do 20 / min.	60 do 100 / min.

START: Чекор 3

- Проценка на бројот на респирации
- Ако ≤ 30 , Прејдете на чекор 4
- Ако > 30 , ознака на пациентите, со црвено

START: Чекор 4

- Проценка на капиларно полнење
- Ако ≤ 2 секунди, се движи кон Чекор 5
- Ако > 2 секунди, се означува со црвено

START: Чекор 5

- Проценка на ментален статус
- Ако е во можност да ги почитуваат наредбите, се означува како жолт
- Ако не може да ги почитуваат наредбите, се означува како црвен

Тријажа: Сортирањето на пациентите

- Не може да се посвети грижа "еден-на-еден".
Треба да се биде брз - 30 секунди или помалку по пациент
- Се обезбедува ограничен третман
- Рачно отворање на дишните патишта
- Контрола на големи крварења

Нешто да се размислува за ....

Имајте на ум дека во случај на масовни несреќи, пациентите можат да се наоѓаат на голема површина, па дури и на неколку ката или простории во зградата.

START ВЕЖБА

- Жена, 30-ина години, *оџи*
- Женско, тинејџер, *оџи*, бледа, се жали на абдоминална болка
- Машко, тинејџер, не дише

START ВЕЖБА

- Машко, 20-ина години, во безсонание, дише, **број на респирации 36, радијален пулс отсутен**
- Машко, 20-ина години, го држи левиот сочен зглоб, **неможе да оди, број на респирации 20, капиларно полнење 1, одговара на инструкции**

START ВЕЖБИ

- Жена, 60-ина години, фрактура на лева нога, **неможе да оди, број на респирации 25, капиларно полнење 1, исполнува команди**
- Маж, 30-ина години, отворени дишни патишта, **не дише**
- Машко, тинејџер, **оди**, збунет

START VEЖБИ

- Машко, 50-ина години, отворени дишни патишта, не дише
- Машко, 30-ина години, лежи на земја, дише, **број на респирации 37, нема пулс, не одговара**

Заклучоци/Научени лекции

Едукација, која согласно програмата за едуцирање на лекарите од ИМП, ги исполни сите стандарди на едно високо Европско ниво, создавајќи еден тим на добро едуцирани лекари, кои ќе го продолжат едуцирањето на останатиот персонал од службите за ИМП, презентирајќи ги најновите доктрини од област на прехоспитална ургентна медицина согласно со новиот правилник за работа во ИМП. Благодарност до Министерството за овозможената едукација, искрајна поддршка на програмата за едукација на тимовите од ИМП и желба за што поскоро отворање на едукативни центри и во нашата земја.

